

Tuija Takamäki, Leader Suupohja

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

TULEVAISUUDEN KYLÄ 2.0

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Taustaa Smart villages / Älykkäät kylät

- EU:n toimet älykkäille kylille on Euroopan parlamentin ja komission huhtikuussa 2017 käynnistämä aloite, jossa panostetaan tulevaisuuden kyliin ja halutaan huomioida digitalisaatiota edistävien investointien, saavutettavuuden ja osaamisen tukeminen.
- Aloitteessa kannustetaan löytämään aivan uusia ja keskenään risteäviä polkuja maaseudun kehittämisen, aluekehityksen, tutkimuksen, liikenteen, energian ja digitaalisen politiikan sekä eri rahastojen aloilla.
- Älykkyys ei ole yksinkertainen eikä pieni termi. Älykkyys tarkoittaa esimerkiksi kykyä oppia uutta ja soveltaa oppimaansa ongelmien ratkaisuun. Älykkäisiin kyliin panostetaan nyt Euroopan unionissa laajasti – tule mukaan oppimaan lisää!

EU komission määritelmä

- Älykkäät kylät -strategiat vastaavat alueensa haasteisiin ja tarpeisiin hyödyntämällä paikallisia vahvuuksiaan ja voimavarojaan.
- Strategioissa on määriteltävä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin **tavoitteet**. Strategioilla voidaan pyrkiä esimerkiksi parantamaan palvelujen saatavuutta, lisäämään liiketoimintamahdollisuuksia ja luomaan työpaikkoja, kehittää lyhyitä elintarvikeketjuja ja viljelykäytäntöjä, kehittää uusiutuvia energialähteitä, kehittää kiertotaloutta, tehostaa luonnonvarojen hyödyntämistä, sopeutua ilmastonmuutokseen, säilyttää ympäristö ja luonnon monimuotoisuus, parantaa kulttuuriperinnön arvostusta matkailun houkuttelevuuden lisäämiseksi.
- Älykkäät kylät ovat maaseutuyhteisöjä, jotka yhteistyössä eri toimijoiden kanssa käyttävät omia vahvuuksiaan etsiessään ratkaisuja maaseudun haasteisiin. Ne hyödyntävät uusia toimintatapoja, kokeiluja ja digitaalisia työkaluja parantaakseen alueensa taloutta, sosiaalista hyvinvointia ja ympäristön tilaa osallistavasti ja innovatiivisesti.

Älykäs kylä –yhteistyöhanke

- Kylien tai laajempien yhteisöjen yhteistyöhanke:
Kahden tai useamman kylän/yhteisön yhteinen konkreettinen suunnitelma ja sen toteuttaminen = **innovaatiohanke**, jossa väh. 2 toimijaa etsivät yhdessä ratkaisua haasteeseen.
- Asiantuntija-apua ja konkreettista tekemistä.
- Esim. digiloikkaa koko kylälle, monipalvelukeskus ja palvelut kuntoon digitalisaatiota hyödyntäen, kokeiluja, energiaomavaraisuuden edistäminen, ympäristö- ja ilmastoratkaisuja, bio- ja kiertotaloutta, työpaikkoja, nuorten omat jutut, erityisryhmät, naisten yrittäjäyys.
- Hakijana/toteuttajana julkis- tai yksityisoikeudellinen yhteisö, esim. kyläyhdistys tai muu kylän toimija, yhdistys, osuuskunta, kunta.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen - tai täsmäratkaisuja.
- 5000 euron valmisteluraha mahdollinen.

Esimerkkejä

- Kylän tai muutaman kylän tai kunnan yhteinen biokaasulaitos. Yhteinen suunnittelu, yritysten, maatilojen, ruokapalvelujen verkottaminen jne. Investointi erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän yhteinen työskentelypiste / etätoimisto / yritysten yhteisdigi-innovaatiopiste. Suunnittelu ja yhteistyösopimukset hankkeessa, investoinnit erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän yhteinen kiertotaloussuunnitelma ja sen toteutus. Esim. paalimuovi tai muu hankala jäte voi olla toiselle käytettävä materiaali. Suunnitelma ja yhteistyökuviot hankkeella, yritysrahoitus tai muut investoinnit omista toimenpiteistään.
- Liikkuva palvelukokeilu kylässä tai muutaman kylän alueella. Esim. kylän / kylien ja kunnan yhteistyönä.
- Ympäristön suojeleminen tai muokkauskokonaisuus voi kattaa esim. johonkin vesialueeseen liittyvän suunnittelun, yhteistyöverkoston kokoamisen ja toimien toteuttamisen. Investoinnit erikseen.
- Valokuituverkon ja mahd. paikallis-/privaatti 5G-operaattoritoiminnan suunnittelu ja toteutus.
- Turvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, omavaraisuus, vesihuolto ym.

Esimerkkejä Älykäs kylä yhteistyöhankkeista

- **Hyvän huomisen kylät:** Kiertotalous-, ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustekoja maaseutukylissä, Laukaa.
- **Kehittyvät ja monimuotoiset järvenrannat:** Ranta-alueiden monikäyttösuunnitelmat, luonnon- ja vesiensuojelu, Kymenlaakso, Päijät-Häme.
- **Nuorten Visio - Hauhon pitäjän vesienhoitohanke:** Vesienhoidon tietoisuuden lisääminen, nuorten osallistaminen.
- **Voimaa yhteistyöstä - Älykkäät ja digitaaliset kylät:** Kylätoiminnan tukeminen, digitaalisten työkalujen juurruttaminen, Siilinjärvi.
- **Tulevaisuuden maalaisjärki:** Palvelutarpeiden ja saatavuushaasteiden kartoittaminen, Kainuu.
- <https://maaseutuverkosto.fi/teemat/alykkaat-kylat/>

Tulevaisuuden kylä 2.0

- Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistyöhanke
 - Hallinnoijana Leader Suupohja, toteutus kaikissa E-P:n Leader-ryhmissä Leader Kuudestaan, Aisapari, Liiveri
 - 1 hankevetäjä per Leader-ryhmä 50 % työajalla, kesto 31.5.2026 saakka
 - Rahoitus Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus
-
- Maakunnanlaajuinen yhteistyöhanke, jossa valitaan pilottikyliä toteuttamaan uusia toimintamalleja.
 - Hanke pyrkii rakentamaan suunnitelmia ja malleja, jotka tukevat kylien kehittymistä, edistään yhteisöllisyyttä, energiatehokkuutta, digitaalisten palveluiden saatavuutta sekä kylän vahvaa ja houkuttelevaa imagoa.
 - Hankkeen pilottikylistä muodostetaan maakunnallisia ja seudullisia teemaryhmiä. Ryhmissä ideoidaan ja kokeillaan uusia toimintatapoja ja –malleja.
 - Työpajoissa hyödynnetään eri asiantuntijoita ja sparraajia.
 - Kylät verkostoituvat, jakavat parhaita käytäntöjä ja edistävät yhteistyötä eri tahojen kanssa.
 - Hankkeen tuotoksena saadaan jokaiselle pilottikylälle Älykäs kylä -suunnitelma ja kokemuksia kokeilluista toimintamalleista.

Visio – Älykäs ja kehittyvä mallikylä 2030

Mallikylä 2030 on innovatiivinen ja vahva yhteisö, joka tarjoaa asukkailleen turvallisen, kestävän, viihtyisän ja omaleimaisen ympäristön. Kehittyneet ratkaisut tehostavat kylän toimintaa, parantavat palveluita, luovat kestävää tulevaisuutta, energiatehokkuutta, edistävät yhteisöllisyyttä ja tuovat esiin kylien vahvuuksia.

Älykäs kylä -suunnitelma on kylän oma suunnitelma, jonka valmisteluun voi jokainen kyläläinen vaikuttaa. Se on joustava ja kauaskantoinen työkalu, ajatusmalli ja suunnitelma siitä, millaisena kyläläiset haluavat tulevaisuudessa kotiseutunsa nähdä.

Kyläsuunnitelma on paikallisen kehittämisen työkalu, jonka avulla kylä toimii määrätietoisesti tärkeinä pitämiensä asioiden toteuttamiseksi. Suunnitelma on myös kyläläisten tahdonilmaisu, kansalaisvaikuttamisen ja lähidemokratian paras työkalupakki.

Suunnitelmasta alkaa toteuttaminen: tulevaisuus tehdään itse. Kun suunnitelmat tehdään avoimesti yhdessä ja isolla porukalla, voi jokainen tehdä ehdotuksia ja sanoa sanansa tulevaisuuden visioista. Samalla väki sitoutuu yhdessä myös suunnitelmien toteuttamiseen.

Kaiken tämän lisäksi kyläsuunnittelun tulee olla HAUSKAA!

Teemat

Energiakylät: Kylissä pyritään omavaraisuuteen, energiatehokkuuteen, kestävyYTEEN ja yhteisöllisyyteen.

- aurinkopaneelit ja muu uusiutuva energia
- kylätalon energiakartoitus
- energiankulutuksen vähentäminen
- jätteen vähentäminen ja kierrätysmahdollisuudet
- yhteisöllinen komposti
- yhteisölliset viljelyspalstat ja vaihtotorit
- kylän oma markkinapaikka
- paikallisten tuotteiden suosiminen, kylän omavaraisuus
- kestävän kulutuksen koulutukset ja kiertotalouden yhteisöprojektit

Teemat

Digikylät: Kylissä keskitytään digitaalisten palvelujen kehittämiseen parantamaan tiedonsaantia, viestintää, yhteisöllisyyttä ja palveluiden saatavuutta.

- 360-kuvaus ja kylän esittelyvideo
- kylätalon sähköinen varauskirja ja kaluston vuokrauspalvelut
- kylätalon sähkölukot ja tilan valvonta
- varaviestiverkot
- kyläläisten asiointipalvelupisteet kylätalolle, etätyömahdollisuuksien kehittäminen
- kylän digitaaliset palvelut (kotisivut ym. räätälöidyt alustat, digitaaliset terveyspalvelut ym. etäpalvelut ja sovellukset)
- kylätalon digi- ja av-välineistö (tietokoneet, videotykit, esitysnäytöt, äänentoisto, kamerat yms.)
- digisyrjäytymisen ehkäisy (digikoulutusta kyläläisille)
- virtuaalitodellisuus, tekoäly

Teemat

Imagokylät: Kylissä rakennetaan selkeä ja houkutteleva imago, joka korostaa niiden ainutlaatuista identiteettiä ja vahvuuksia.

- kylän identiteetin tunnistaminen ja vahvistaminen (vetovoimatekijät, perinne, luonto yms.)
- logo, kylän brändi, graafinen ilme kylän markkinointikampanjat
- löydettävyys (kotisivut, sometilit, mediayhteydet yms.)
- visuaalisuus (kuvitetaan kylän parhaat kohteet ja kyläfiilis)
- festivaalit ja tapahtumat
- yhteistyö muiden kylien kanssa, opintomatkat, ystävyyskylät (tiedonvaihto, verkostoituminen)
- yhdessä tekeminen, kyläläisten kohtaaminen ja yhdessä tekeminen
- sisältömarkkinointi (tarinat ja interaktiivinen sisältö)
- kylän viihtyvyyden parantaminen (pihat, polut ja käyntikohteet)

Toteutus

- Hankkeen pilottikylistä muodostetaan maakunnallisia ja seudullisia teemaryhmiä
- Järjestetään tiedotus- ja aktivointitilaisuuksia sekä yhteisiä ja teemoittaisia työpajoja
- Ideoidaan ja kokeillaan uusia toimintatapoja ja -malleja kussakin teemassa
- Teemoissa ja työpajoissa hyödynnetään asiantuntijoita ja sparraajia
- Tuotoksina mm. uusia toimintamalleja, kokemuksia ja suunnitelmia
- Kylät verkostoituvat ja jakavat parhaita käytäntöjä
- Kylille laaditaan Älykäs kylä -suunnitelmat/strategiat

- Hankkeelle luotu oma graafinen ilme, uudistettu kylille.net nettisivut, teemoittaiset materiaalipankit
- Työpajoihin swot- ja visiolomakkeet, Älykäs kylä strategiapohja
- Aloitustilaisuus 14.2.2024
- Digikylät 29.4.2024
- Energiakylät 6.5.2024
- Imagokylät 13.5.2024
- Viestintäluento "Kenen ansiota on kylän hyvä maine?" 25.6.2024
- Yhteinen työpaja 5.9.2024
- Digiä arkeen 26.9. ja digitukea arkeen 24.10. 2024
- Energiailta 23.1.2025
- Nettisivusparraus 5.2.2025
- Palautekyselyt
- Energiailta – tulevaisuuden ideat ja ratkaisut 13.3.2025
- Tekoälyä kylille 12.6.2025
- Opintomatka syksy 2025
- Paikalliset työpajat, kumppanuussopimukset, kylien hankkeet, älykäs kylä suunnitelmat, tuotekortit

Nelikenttä /

"Meidän kylän tavoite on olla aktiivinen, innovatiivinen, yhteisöllinen ja identiteettinsä vahva sekä houkutteleva ympäristö asukkaalle."

Imagokylät
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

Maailman 2030: Jotta ihmiset ja eläimet
voisivat elää yhdessä ja hyvin, on
tarvittava uusia ratkaisuja. Kukaan ei
tiedä, mikä on tulevaisuuden maailma, mutta
meidän on kehitettävä uusia ratkaisuja
tulevaisuuden maailmaan.

1. Kohderyhmä
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

2. Tavoitteet ja päämäärät
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

3. Toimenpiteet
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

4. Rahotus ja vastuu
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

**5. Kehityksen tai muutoksen
vaikutukset**
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

6. Tätä visiota oli tekemässä
Tulvavastuun ja haittojen
hallinta

NUMMIJÄRVI ON

MUKANA LUOMASSA TULEVAISUUDEN KYLÄÄ

14.2.2024-31.5.2026

KYLILLE.NET

Kumppanuussopimus

Tulevaisuuden kylä 2.0, hankenumero 261701

Sopijapuolet
 Nummijärven Maatalousjärjestö ry
 Suupohjan Kehittämisyhdistys ry

Sopimuksen tarkoitus
 Tämä sopimus solmitaan Nummijärven Maatalousjärjestön ja Suupohjan Kehittämisyhdistyksen välillä. Sopimuksen tarkoitus on kehittää yhteistyössä hankkeeseen sitoutuneen alueen (Nummijärvi) elinvoimaisuutta, sekä laatia Aikyläs kylä -suunnitelmaa.

Osapuolten sitoutuminen
 Suupohjan Kehittämisyhdistys sitoutuu tukemaan Aikyläs kylä -suunnitelman tekemistä. Lisäksi Suupohjan Kehittämisyhdistys sitoutuu järjestämään työpajoja yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa. Maakunnallisia työpajoja hankkeesta aikana on kolme kappaletta. Paikallisia työpajoja järjestetään tarpeen mukaan. Nummijärven Maatalousjärjestö sitoutuu osallistumaan työpajoihin, sekä laatimaan Aikyläs kylä -suunnitelman yhteistyössä hankkeen osapuolien kanssa.

Rahoituksen voimaansaattaminen
 Tulevaisuuden kylä 2.0 -hankkeen prosessin kautta käynnistyneen kyllätoimintakohdan hankkeiden korotettu tuen maksuvelvoite investointihankkeissa on 80 % ja kehittämishankkeissa 90 %. Tukea myönnetään Tulevaisuuden kylä hankkeen toimien mukaisesti toimenpiteisiin liittyvien työpajojen kuitien perusteella 31.5.2026 mennessä, jonka jälkeen saatavat voimaantuvat Leader-ryhmän normaalin arviointiprosessin ja rahoitettavat hankkeet valitaan päätöksen perusteella.

Sopimuksen voimaansaattaminen
 Kumppanuussopimus on voimassa hankkeen, 31.5.2026 asti.

Alekirjoitukset
 Nummijärven Maatalousjärjestö ry
 Hannu Vihtola
 Suupohjan Kehittämisyhdistys ry
 Hanna-Leena Pöyhönen

Kiitos!

LEADER

Suupohja

LEADER

Liiveri

LEADER

Aisapari

LEADER

Kuudestaan